
האוניברסיטה העברית בירושלים

סילבוס

10822 - השיח

תאריך עדכון אחרון 07-09-2016

נקודות זכות באוניברסיטה העברית: 2

תואר: בוגר

היחידה האקדמית שאחראית על הקורס: ביה"ס למדעי הלשון

השנה הראשונה בתואר בה ניתן ללמוד את הקורס: 2017

סמסטר: סמסטר ב'

שפת ההוראה: עברית

קמפוס: הר הצופים

מורה אחראי על הקורס (רכז): יעל זיו

דוא"ל של המורה האחראי על הקורס: yael.ziv@mail.huji.ac.il

שעות קבלה של רכז הקורס: ג' 12:15-13:00

מורי הקורס:

ד"ר מיכל מרמורשטיין

תאור כללי של הקורס:

בקורס יבחנו היבטים מגוונים של מבנה השיח. בין היתר, נעסוק בשאלות סוגה, משלב ואופנות, שיח דיגיטלי, סמני שיח, ניתוח השיחה, סוגיות לכידות ורצף וקשרים בין דקדוק המשפט ובין מבנה השיח.

מטרות הקורס:

להגדיר עקרונות ארגון ופענוח של יחידות שיח.
לפתח מיומנויות ניתוח טקסטים מסוגים שונים.

תוצרי למידה

בסיומו של קורס זה, סטודנטים יהיו מסוגלים:

לזהות מאפייני שיח תקין,
לנתח טקסטים הנבדלים במדדי סוגה, משלב ואופנות,
לתאר עקרונות ארגון ופענוח,
לדון בהיבטי הממשק בין משפט, מבע ושיח.

דרישות נוכחות (%) :

100

שיטת ההוראה בקורס: הרצאה, דיונים, עבודות שבועיות והצגת רפרט

רשימת נושאים / תכנית הלימודים בקורס:

שאלות סוגה, מישלב ואופנות, לכידות וקוהרנטיות,
סמני שיח, שיח דיגיטלי, ניתוח השיחה, עקרונות פיענוח חומר תת מפורש סמנטית, פעולות דיבור, מבנה המידע וקשרים בין המשפט המבע והשיח

חומר חובה לקריאה:

Reddy, M.J. 1979. "The conduit metaphor- A case of frame conflict in our language about language" in: Ortny, A. (Ed.) Metaphor and thought. Cambridge: Cambridge University Press:284-324.

Berman, R. and Nir -Sagiv, B. 2004. Linguistic indicators of inter-genre differentiation in later language development: Journal of Child Language 31: 339-380.

רביד, ד. תשס"ב. "ניצני ההיצג הדבור והתפתחותם ברכישת השיח העיוני" בלשנות עברית 50-51: 95-120

Ravid, D, and Berman, A.R. 2006. "Information Density in the Development of Spoken and Written Narratives in English and Hebrew" *Discourse Processes*, 41(2), 117-149.

Clark. H.H. "Bridging" in R. C. Schank & B. L. Nash-Webber (Eds.), *Theoretical issues in natural language processing* . New York: Association for Computing Machinery. 169-174.

Clark, H. H. and C. R. Marshall 1981. "Definite Reference and Mutual Knowledge" in: K. Joshi et al. *Elements of Discourse Understanding*. Cambridge: CUP. 10-63

Kent Bach, *SPEECH ACTS* Routledge Encyclopedia of Philosophy entry
Speech Acts, *Stanford Encyclopedia of Philosophy*
אחד מהם:

קמף, ז. ו.ש. בלום קולקה תשע"א "מצטער על מה שעשיתי: התנצלות בעולם הילדות" בתוך: ש.בלום קולקה ומ. חמו (עורכות) דפוס תקשורת: בשיח עמיתים. מט"ח. 293-325.
בלום-קולקה ש. תשע"א. "אפשר להשתתף?" לשון הבקשות וההוראות בשיח עמיתים בגן הילדים' בתוך: ש.בלום קולקה ומ. חמו עורכות) דפוס תקשורת: בשיח עמיתים. מט"ח. 326 - 351.

Leech, G.2000. "Grammars of Spoken English: New Outcomes of Corpus-Oriented Research" *Language Learning* 50:4, pp. 675-724
יזרעאל, שלמה "מחקר עברית מדוברת" (מעמ"ד) - האתר של פרופ' יזרעאל באוניברסיטת תל אביב והדרכה ותוכנות המקושרות אליו.
יזרעאל, ש. תשע"ג "משפח או משפט? למבנה המשפט בעברית המדוברת" בתוך: מוצ'ניק, מ. וסדן צ. (עורכים) מחקרים בעברית החדשה ובלשונות היהודים [מוגשים לאורה (רודריג) שורצולד] כרמל. ירושלים. 399-416.
זיו, י. "ביטוי עמדה נבחרים מקורפוס מעמ"ד - תפוצה, תפקידים ואתגרים בניתוח" בתוך: גונן, ע. (עורכת) "חוקרים עברית מדוברת".

Giora, R. 1983. "Segmentation and segment cohesion: On the thematic organization of the text" *Text* 3 (2) 155-181.

Giora, R. 1988. "On the informativeness requirement" *Journal of Pragmatics* 12: 547-565 מומלץ

Ziv, Y. "Codifying apparent inconsistencies in discourse: The case of Hebrew ma" in: " In: S. Armon-Lotem, G. Danon and S.Rothstein (eds.) *Current Issues in Generative Hebrew Linguistics*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company. 353-388.

אחדים מתוך:
משלר, י. תשס"ט. מערכת סמני השיח של העברית היומיומית הדבורה" בלשנות עברית 62-63.

-
- יצוב, א. ולבנת ז. 2006. "קוהרנטיות בשיח דבור: עיון בתפקידיו של סמן השיח 'אז'" בתוך ר. בן-שחר וג.טורי (עורכים) העברית שפה חיה. 189-175.
- לבנת, ז. וא. יצוב תשס"ב. "קשר הסיבה 'כי' בעברית הדבורה והכתובה: מאפיינים סמנטיים, פרגמטיים וטקטואליים" בלשנות עברית 50-51: 51-66.
- זיו, י. תשס"א. "זה בכלל לא 'פשוט': סמן שיח בעברית מדוברת" בלשנות עברית 48, 17-29.
- זיו, י. 2006. "עושים כזה דיבור ישיר" בתוך: ר. בן-שחר וג.טורי (עורכים) העברית שפה חיה 141-156.
- הנקין, ר. 1999. "מה בין 'השמים כחולים כאלה', 'השמים כחולים כזה', ו'השמים כחולים כאילו'" בתוך: ר. בן-שחר וג.טורי (עורכים) העברית שפה חיה, הקיבוץ המאוחד. 103 - 122.
- RST (Rhetorical Structure Theory)
- Giora, R. 1985. "A text-based analysis of non-narrative texts" *Theoretical Linguistics* 12:115-135.
- Polanyi, L. 1988. "A formal model of the structure of discourse" *Journal of Pragmatics*, 12: 601-638.
- חומר רקע:
- Brown, G. and Yule, G. 1983.: *Discourse Analysis Chapter 3-3.3.1 Pp.68-79, 3.7-3.8 Pp: 106-116. chapter 3.9 : Pp 116-124*
- Several of:
- Shen, Y.1988. "Schema theory and the processing of narrative texts: The X-bar story Grammar and the notion of Discourse Topic" *Journal of Pragmatics*, 12:639-676.
- Walker, A. M., Joshi, A. and Prince, E.: 1998 "Centering in naturally occurring discourse: An overview" in: Walker, A., M, Joshi, A. and Prince, E. (eds) *Centering Theory in Discourse*. Clarendon Press. Oxford: 1-7.
- Berman, R. and B. Nir Sagiv 2010. "Complex syntax as a window on contrastive rhetoric" *Journal of Pragmatics* 42: 744-765.
- Ward, G. and Birner, B. 2004 "Information Structure and Non-canonical Syntax" in: Horn, L.R. and G. Ward (eds.) *The Handbook of Pragmatics* Oxford, Blackwell. Pp. 153-174.
- Rubovitz Mann, T.1999. "Evidential existentials: The interaction between discourse and sentence structure" *Journal of Pragmatics* 32: 1025-1040.
- Hopper, P. H. and S. A. Thompson. 1980. "Transitivity in grammar and discourse" *Language* 56, 2: 251-299.
- Kidron, Y. And R. Kuzar. 2002. "My face is paling against my will: Emotion and

---

control" Pragmatics and Cognition 10, 1/2: 129-157.

לנדוי, ר. 1999. "המשפט במשפט בלשנות משפטית: הבלשן בשרות המשפטן" עיוני משפט כב (1) 37-64.

חומר לקריאה נוספת:
יועלה על אתר הקורס.

הערכת הקורס - הרכב הציון הסופי :
מבחן מסכם בכתב/בחינה בעל פה 60 %
הרצאה 15 %
השתתפות 10 %
הגשת עבודה 0 %
הגשת תרגילים 15 %
הגשת דו"חות 0 %
פרויקט מחקר 0 %
בחנים 0 %
אחר 0 %

מידע נוסף / הערות:
מיכל מרמורשטיין
דואר אלקטרוני: il.ac.huji.mail@marmorstein.michal
קבלת קהל: ג' 13:00-14:00

ניתן לכתוב בקורס עבודה סמינריונית.